

आदधात्” [२] इति । हे राजन् ‘ते’, ‘वर्चः’ बलं, ‘केशाननु’, ‘मागात्’ मापगच्छतु । ‘ते’ तव, ‘एतत्’, यथा भवति तथा ‘धाता करोतु’, ‘तुभ्यं’ त्वदर्थं, ‘इन्द्रबृहस्पति-सवितारः’, नूतनमप्यधिकं ‘वर्चः’ बलं, सम्पादयन्तु ॥

कल्पः । तान् समोष्यदर्भस्तम्बे निदधाति तेभ्यो निधानम् इति । पाठस्तु, “तेभ्यो निधानं बज्जधा व्यैच्छन् । अन्तरा द्यावापृथिवी अपः सुवः । दर्भस्तम्बे वीर्यकृते निधाय । पौंस्ये- नेमं वर्चसा संसृजाय” इति । ‘तेभ्यः’ तत्केशार्थं, ‘निधानं’ स्थापनप्रदेशं, ‘बज्जधा’ बज्जप्रकारं, ‘व्यैच्छन्’ ब्राह्मणा वि- शेषेणेच्छां कृतवन्तः । किं स्थानमिति तदुच्यते, ते, ‘द्यावापृ- थिवी’ ‘अन्तरा’ द्यावापृथिव्योर्मध्यम्, एकं स्थानमैच्छन्, ‘अपः’ जलं, द्वितीयं स्थानमैच्छन्, ‘सुवः’ स्वर्गरूपं, तृतीयं स्थानमैच्छन्, ‘वीर्यकृते’ सामर्थ्येन सम्पादिते, ‘दर्भस्तम्बे’, तान् केशान् ‘नि- धाय’, ‘इमं’ राजानं, ‘पौंस्येन’ ‘वर्चसा’ पौरुषेण बलेन, ‘संसृजाय’ हे ब्राह्मणाः संयोजयत ॥

कल्पः । अथैनमाज्यमिश्रेण पयसानक्ति बलन्ते बाज्जवो- रिति । पाठस्तु, “बलन्ते बाज्जवोः सविता दधातु । सोमस्त्वा- नक्तु पयसा घृतेन । स्त्रीषु रूपमश्विनैतन्निधत्तम् । पौंस्येनेमं वर्चसा संसृजाय” इति । हे राजन्, ‘ते’, ‘बाज्जवोः’, ‘बलं’, ‘सविता’, सम्पादयतु, ‘सोमस्त्वां’, ‘पयसा घृतेन’ च ‘समनक्तु’ सम्यगक्तं करोतु, ‘अश्विना’ हे अश्विनौ, ‘एतत्’ रमणीयं रूपं, एतदीयासु ‘स्त्रीषु’, ‘निधत्तं’ स्थापयतं, पौंस्येनेत्यादि पूर्ववत् ॥